

نماید. پس از مطالعه رمان آقای فردی متوجه شدم که زبان کتاب بسیار ساده است. سبک اثر نیز عوام پسند است و نثرش نیز زود هضم. اما زبان اثر زیاد «کوچه و بازاری» نیست. در کتاب از اصطلاحات و لغات عامیانه و واژه های مربوط به اوباش و یافحش های آبدار اثری نیست. بنابراین زبان ترجمه های بنده ساده است و تا آن جا که امکان پذیر باشد با زبان اصلی هماهنگی دارد. البته آقای محمد حسین سلیمانی که کارمند سازمان ملل متحد است، نویسندگان و آثار آن ها را به من معرفی نموده است. همچنین خوشبختانه با نویسندگان از طریق ایمیل در ارتباط هستم. گاهی نیز به تهران سری زده و با آن ها صحبت می کنم تا درباره کار زندگی آن ها بیشتر بدانم.

■ طرفداران مولانا، خیام، فردوسی و حافظ کم نیستند

اسپراکمن در باره وضعیت ادبیات فارسی در جهان می گوید: به طور کلی می توان گفت نویسندگان ایرانی در بازار کتاب جهانی آشنا نیستند. اما طرفداران شعرای بزرگ ادب فارسی مثل مولانا، خیام، فردوسی و حافظ کم نیستند. گاهی البته به ندرت در آلمان اسم آقای عباس معروفی نویسنده سمفونی مردگان یا امیر عباس چهل تن صاحب کتاب تهران خیابان انقلاب شنیده می شود. البته برخی زنان ایرانی نیز معروف هستند که مربوط به نویسنده بودن آن ها نیست. خود من باید بگویم که می توانم غزلیات حافظ را با هر ابوابی در پی بخوانم و هر گز اسباب ملاتم نگردد. در آثار داستانی برخی از داستان های صادق هدایت و چوبک و رمان «اسرار گنج دره جنی» اثر ابراهیم گلستان برای من همین حکم را دارند. ولی تا آن جا که بنده مطلع هستم و خبر دارم خارج ایران، از جریان ادبیات پس از انقلاب ایران اطلاع چندانی وجود ندارد. البته به ندرت در برخی دانشگاه ها که

زننده یاد فردی، حبیب زاده، اسپراکمن و دهقان

در آن ها زبان و ادبیات فارسی تدریس می شود به موضوعات ادبی پس از انقلاب پرداخته می شود.

■ غرب زدگی آل احمد یک اثر سیاسی است

پال اسپراکمن به جلال آل احمد گریزی می زند و می گوید: محمد علی جمال زاده جلال آل احمد از زمین تا آسمان فرق دارند. جمال زاده راه داستان نویسی معاصر را در زبان فارسی باز کرده است. اما در آن زمان (اوایل قرن بیستم) برای خوانندگان ادبیات اروپا داستان های یکی بود یکی نبود، تازگی نداشت. زیرا آن ها به داستان های چخوف، آهتری و ادگار آلن پوو گوگول و... دسترسی داشتند. مجموعه جمال زاده از لحاظ تاریخ زبان و ادبیات ایران با ارزش است. ترجمه های من بیشتر در سطح دانشگاه قابل استفاده است. خصوصاً در درس های ادبیات خاور میانه یا ادبیات ایرانی. اما غرب زدگی آل احمد یک اثر ادبی نیست، بلکه یک کتاب سیاسی است. کتابی جنجالی و پر خاشگر. او اوضاع اجتماعی فرهنگی ایران را قبل از انقلاب باتیزبینی فوق العاده و بحث بر انگیز توضیح داده است. اما به هیچ وجه نمی توان گفت سبک غرب زدگی «شیرین» است. برای جمال زاده فارسی شکر است، اما برای آل احمد وسیله ای است برای ابراز حقایق تلخ. میان نویسندگان کنونی ایران «جلال دوم» را سراغ ندارم.

■ ترجمه جلد دوم «اسماعیل»

از او در باره ترجمه هایش از ادبیات انقلاب می پرسم و

با اشاره به اینکه در حال حاضر در حال ترجمه جلد دوم «اسماعیل» هستم، که البته به کندی پیش می رود می گوید: خوب کتاب سفر به گرای ۲۷۰ درجه، شطرنج با ماشین قیامت و داستان های شهر جنگی با مسئله جنگ سرو کار دارند. همان طور که اشاره کردم، من در جنگ ویتنام شرکت نکردم. بنابراین از مفهوم سربازی بی خبر هستم. اما پس از انقلاب یازده بار به ایران سفر کرده ام و بارزندگان و نیروهایی که در جنگ حضور داشته اند صحبت کرده ام. ده ها مورد کتاب نیز در مورد جنگ ایران و عراق خوانده و فیلم های زیادی نیز در این رابطه دیده ام. مثلاً داستان های حبیب احمد زاده جذاب است. زبان آثار او ساده و رسا است. به نظر من برای انگلیسی زبانان به ویژه سربازان و دانشجویان آمریکایی جالب و قابل توجه است. او در مورد درمان سفر به گرای ۲۷۰ درجه دهقان هم گفت: سفر به گرای ۲۷۰ درجه آموزنده است. اثری است راجع به جامعه و تاریخ ایران در دوران جنگ. این رمان درباره مفهوم و فرهنگ جانبازی نیز پر اطلاع است. البته به نظر من از لحاظ ادبیات جنگ، به طور کلی دارای ارزش ادبی زیادی نیست. یعنی باشا کارهایی چون «جنگ و صلح» و «نشانه سرخ دلیری» قابل مقایسه نیست. نظر دانشجویان نیز در مورد این اثر متفاوت و پیچیده است. برخی داستان را دوست دارند و برخی دیگر طرفدار آن نیستند. برای برخی خوانندگان، صحنه های خونریزی و خشونت کتاب آزار دهنده است. اما با وجود همه این ها کتاب را می خوانند و نظر خود را درباره آن به شکل روان می نویسند.